

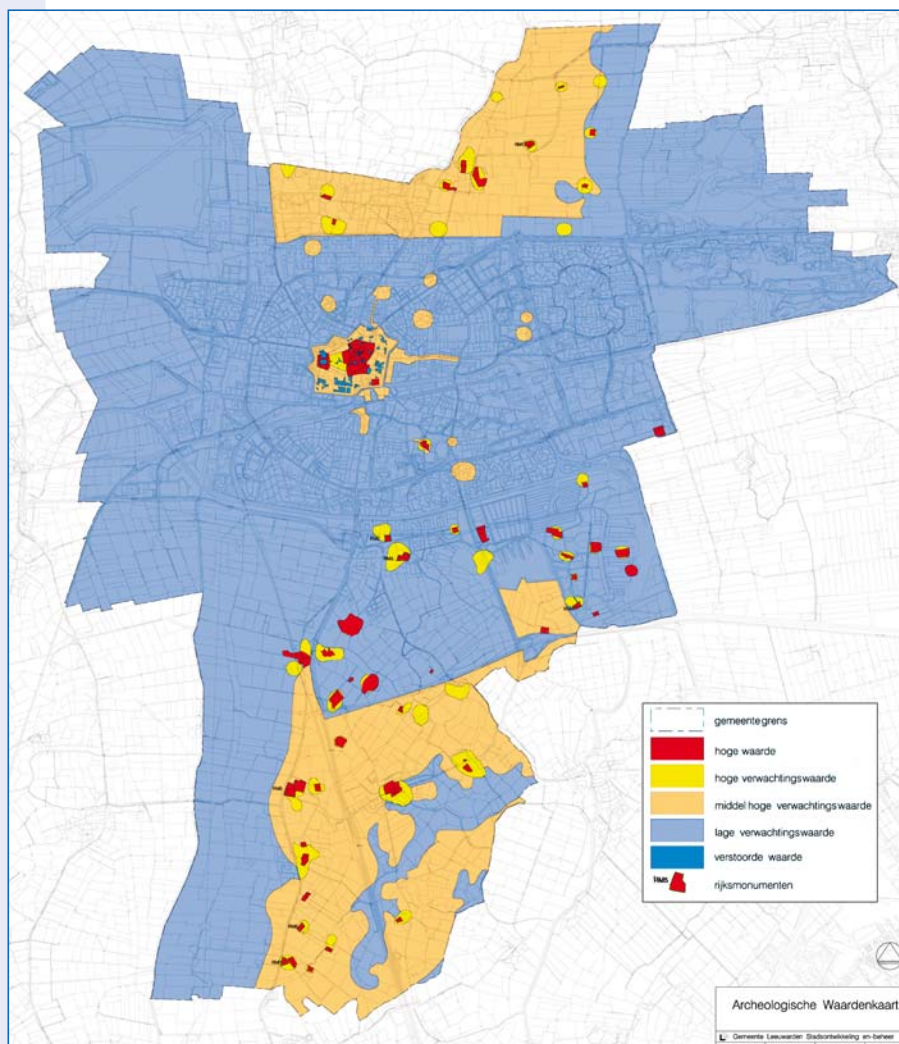
Gemeente Leeuwarden

WETHOUDER
YVONNE BLEIZE:

‘Ik wil het verleden voelbaar maken’

Leeuwarden staat op de elfde plaats op de lijst van Nederlandse steden met de meeste rijksmonumenten. Cultuurwethouder Yvonne Bleize noemt het rijke Leeuwarder monumentenbezit het best bewaarde geheim van de stad. Hoog tijd om dat te veranderen. ‘We zijn te bescheiden geweest.’

1 ARCHEOLOGISCHE WAARDEKAART LEEUWARDEN. DE KAART GEEFT AAN WELKE KEUZES DE GEMEENTE MAAKT OP HET GEBIED VAN ARCHEOLOGIE.

Hoe bezorg je een stad culturele aandacht? Wethouder Bleize wijst op een grote foto in de Volkskrant van een kunstproject op het plein Zaailand in Leeuwarden. Op het plein liggen twintig grote kunststoffen eierdooiers in helwitte grote cirkels. Wie van bovenaf op het plein kijkt, ziet twintig immense spiegeleieren. Het ‘spiegeleierenproject’ is een knipoog naar de lange discussies over de bestemming van het plein. De totstandkoming ervan zegt iets over Bleizes bestuurlijke opvatting. Zij is geen wethouder van de school langzaam-aan-dan-breekt-het-lijntje-niet. Ze is niet bang om haar nek uit te steken. Bleize: ‘Kunstenaar Henk Hofstra vroeg zich af wanneer het gemeentelijke ei over het Zaailand eindelijk gelegd zou worden. Hij nam het letterlijk en stelde voor om grote spiegeleieren op het plein te maken. Ik vond het leuk bedacht en zorgde ervoor

2
OPGRAVING OP HET
OLDEHOOFSTER-
KERKHOF, 2005-'06,
VOORAFGAAND AAN
DE BOUW VAN EEN
PARKEERKELDER.
DOORSNEDE VAN
EEN MIDDELEEUEWSE
WATERPUT MET
WANDEN VAN
GESTAPELDE
PLAGGEN.
FOTO: ADC
ARCHEOPROJECTEN

dat het idee snel kon worden uitgevoerd.' Het resultaat is het grootste urban art project in Nederland. Dat niet iedereen in Leeuwarden er blij mee is, had Bleize ingecalculeerd. 'Sommigen struikelen erover dat het een ton kostte en over acht maanden weer weg moet, omdat op het plein dan wordt begonnen met de bouw van het nieuwe Friese Museum.' Ze is niet onder de indruk van de kritiek. 'Die hoort wat bij de klaagcultuur in Leeuwarden. Ik krijg ook positieve reacties, maar in het openbaar spreken voorstanders zich minder uit. Toch hebben we bereikt wat we wilden, namelijk nationale en internationale aandacht voor Leeuwarden.' Dat laatste verrast Bleizes communicatieachtergrond. Ze vindt dat Leeuwarden haar sterke punten beter moet uitdragen. 'Veel te weinig Nederlanders weten dat Leeuwarden een prachtige monumentenstad is. Het is het best bewaarde geheim van de stad. Als mensen hier komen, zijn ze altijd overdonderd. Ze wisten niet dat de stad zo'n historische rijkdom heeft. Dat ze het niet weten, ligt wellicht aan de wat bescheiden instelling van Leeuwarders en Friezen. De afgelopen jaren zijn we de enorme potentie van ons monumentenbezit gaan inzien.'

HISTORISCH DNA

Het besef dat Leeuwarden zijn historische rijkdom moet koesteren, leidde de laatste jaren tot stevige beleidsinspanningen en

financiële uitgaven. 'We hebben veel geïnvesteerd. Niet alleen in monumenten, maar in het hele stadsbeeld. Het is een synergetische optelsom. Zo zijn de kademuren gerestaureerd en de grachten gebaggerd. Je kunt nu met plezier door de gehele binnenstad varen en zo de prachtige middeleeuwse, 17e- en 18e-eeuwse panden vanaf het water bekijken.' Opvallend in vergelijking met veel andere Nederlandse steden is de gaafheid van de Leeuwarder binnenstad. Bleize: 'Daar

mogen we dankbaar voor zijn. De oude stadskern is prachtig behouden gebleven. Misschien heeft meegeholpen dat er een stadsgracht om de oude kern loopt. Leeuwarden bestaat uit tijdzônes. Om de stadskern heen is de stad in concentrische cirkels uitgedijd. De verschillende zônes zijn altijd behandeld met respect voor de tijd waarin ze ontstonden.' Dat dat respect in Leeuwarden groter was dan in veel andere steden, waar in het verleden veel historisch erfgoed rücksichtloos werd gesloopt, verklaart Bleize uit de Friese aard. 'Friezen zijn verankerd in hun woongebied. Dat geldt als geboren Friezin ook voor mij. Ik zal hier niet snel weggaan. Wij hangen aan onze geboortegrond en cultuur. Dat zorgt voor respect voor het verleden. Wij zijn ons bewust van ons historisch DNA en de kracht van de geschiedenis.' Mooie woorden, maar daarvan kun je geen monumentale panden onderhouden. Bleize weet het: 'Als je historische panden wilt behouden, moet je zorgen voor duurzame bestemmingen. In de praktijk betekent dat meestal een woon- of werkbestemming. Zo simpel is het. Daarom zijn wij continue op zoek naar duurzame bestemmingen. Dat is de enige mogelijkheid om historische panden in stand te houden of ze weer tot leven te wekken.' Ze noemt voorbeelden. 'De oude militaire Manege is omgebouwd tot school, waardoor het pand kon worden behouden voor de stad. In pakhuis Hartelust komen appartementen en kantoorruimten. Het gebouw van boekbinderij Scheepstra wordt een bedrijfsverzamelgebouw, een centrum voor jonge ondernemers in de creatieve sector. En de rooms-katholieke Johannes de

3 ARTIST IMPRESSION VAN DE WATERLOOP DE EEN EN DE KRUISENDE HOOGSTRATEN ROND HET JAAR 1000. VOORBEELD VAN TOEGANKELIJKE PUBLIEKSVORLICHTING OVER ARCHEOLOGISCHE WAARDEN. TEKENING: JOUKE NIJMAN

Doperkerk wordt omgebouwd tot kantoorruimten voor bedrijven en instellingen op het gebied van water in de breedste zin.’

Vertaalslag

Bleize behoort niet tot de monumentpuristen, die vinden dat er aan historische panden niets mag worden veranderd. ‘Die ouderwetse opvatting kan leiden tot verstarring. Ik ben juist blij dat de gedachte verdwijnt dat je aan monumenten niets mag veranderen. Dat maakt een eigenaar minder huiverig.’ Ze noemt het Stadhuis als voorbeeld van een geslaagde integratie van oud en nieuw, verleden en heden. ‘Het pand ademt historische allure en sfeer, maar heeft een moderne bestemming. De drie jaar geleden afgesloten modernisering is met veel respect voor het pand en haar historische ruimten aangepakt. Mijn werkkamer is modern, maar de meeste kamers zijn teruggebracht in hun authentieke staat. Dit gebouw laat zien dat respect voor het verleden goed kan samengaan met comfort en luxe uit onze tijd. Iedereen die het Stadhuis ziet, wordt enthousiast.’ Voor de communicatief ingestelde Bleize zijn enthousiasme en beleving sleutelwoorden in de omgang met het verleden. ‘Het gaat niet alleen om mooie panden, maar ook om het verhaal erachter. Mensen willen het verleden beleven. Ik denk dat we dat in Leeuwarden goed hebben begrepen. Je moet een vertaalslag maken. Neem de Oldehove, het symbool van Leeuwarden. De nooit afgebouwde kerktoren, die schever staat dan de toren van Pisa,

maakt meer indruk als je het prachtige verhaal erachter kent. Dat brengt de toren tot leven.’ Ze heeft nog een voorbeeld. ‘Op het plein voor de Oldehove stond in de Middeleeuwen de Sint Vituskerk. De kerk is eeuwen geleden verdwenen, maar een kunstwerk van fonteintjes op het plein maakt de contouren ervan zichtbaar. Het kunstwerk heet ‘de kerk die mist’. Een fantastische titel, die je op twee manieren kunt opvatten: als figuurlijke verwijzing naar de verdwenen kerk of als letterlijke verwijzing naar de mistachtige nevel uit de fonteintjes. Het is een schitterende manier om het verleden in het heden te brengen.’

Transparant

De dynamische omgang in Leeuwarden met het verleden heeft sinds kort een passend wettelijk kader gekregen. Leeuwarden had sinds 1991 een monumentenverordening, waarmee de gemeente vergunningen voor rijksmonumenten kon afgeven en gemeentelijke monumenten aanwijzen. Dat laatste gebeurde echter niet.

De nieuwe Erfgoedverordening geeft uitdrukking aan het gegroeide historische besef. Met de verordening maakt Leeuwarden een reuzesprong voorwaarts. In de toelichting erop verdoezelen Burgemeester en Wethouders niet dat ze er trots op zijn: ‘Het is niet te gewaagd om te veronderstellen dat wij zelfs de allereerste grote monumentengemeente zijn, die alle recente wet- en regelgeving op het gebied van onroerend cultureel erfgoed

4

CULTUURHISTORIE ALS INSPIRATIEBRON: ‘DE KERK DIE MIST’. PLEININRICHTING VAN HET OLDEHOOFSTERKERKHOF, 2006-’07, DOOR MTD LANDSCHAPSARCHITECTEN, MET DE CONTOUREN VAN DE VERDWENEN MIDDELEEUWSE SINT VITUSKERK IN DE VORM VAN VERNEVELD WATER.

heeft ondergebracht in één samenhangende en alles omvattende verordening.’ Een nieuwe verordening was nodig, omdat de regelgeving rond het culturele erfgoed versnipperd was, zegt Bleize. ‘De Erfgoedverordening heeft een integrale benadering. Zij regelt onze omgang met monumenten, stads- en dorpsgezichten en archeologie. Kortom, zowel het bovengrondse als het ondergrondse culturele erfgoed.’

5

WONINGRESTAURATIE- EN NIEUWBOUWPROJECT OP HET TERREIN VAN EEN VOORMALIGE LIJKKISTENFABRIEK AAN DE MINNEMA STRAAT. ONTWERP ADEMA ARCHITECTEN VOOR STADSHERSTEL LEEUWARDEN.

FOTO: HOGE NOORDEN

6 7 KANTORBOEKENFABRIEK SCHEEPSTRA (1917) AAN DE ZUIDERGRACHTSWAL, DOOR H.H. KRAMER. DE FABRIEK IS IN 2007-'08 VOOR DE STICHTING DBF GERESTAUREERD EN GESCHIKT GEMAAKT ALS BEDRIJFSVERZAMELGEBOUW DOOR JELLE DE JONG ARCHITECTEN. FOTO'S: HOGE NOORDEN

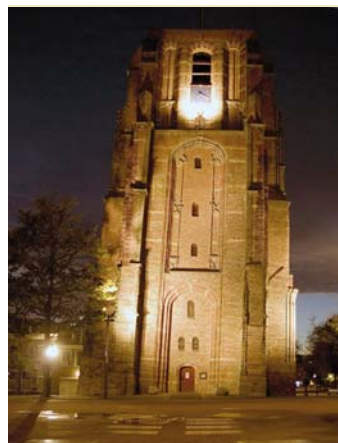

Wat het verschil met de oude regelingen in de praktijk betekent? 'We kunnen nu doorstappen. Er is mankracht ingehuurd om een gemeentelijke monumentenlijst voor te bereiden. En we stellen een senior archeoloog aan om het nieuwe archeologiebeleid uit te voeren. Ook is inmiddels vastgelegd waar onze bodemschatten – en mogelijke bodemschatten – zitten, waarmee we in een vroeg stadium kunnen inspelen op bouwprojecten. We weten nu precies wat we kunnen verwachten.' Ook voor burgers heeft de verordening voordelen, meent Bleize. 'De gemeentelijke omgang met het culturele erfgoed is nu transparant. Naast een nieuwe verordening heeft Leeuwarden sinds enkele jaren ook een eigen revolving fund, waaruit voordelige restauratieleningen kunnen worden verstrekt aan eigenaren van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden binnen de beschermde stadsgezichten.'

Bleize constateert dat de tijd rijp was voor de nieuwe benadering. 'De gemeenteraad stemde unaniem in met de Erfgoedverordening en laat daarmee zien dat ook daar het historische besef groot is. Ons beleid wordt breed gedragen. Dat is prettig, want garandeert continuïteit.' Bleize is tevreden. 'Wij lopen voor. Dit is echt van gigantische waarde voor de stad.' Zoals het iemand met historisch

gevoel betaamt, relateert zij haar eigen aandeel. 'Dit is geen resultaat dat je in twee jaar neerzet. Ik bouw voort op het werk van mijn voorganger. Mijn bijdrage is dat ik het culturele erfgoed meer zichtbaar heb gemaakt. Ik ben gespist op het voelbaar

maken van het verleden. Een beleidsverhaal over de Erfgoedverordening beklijft niet, maar het verhaal achter de Oldehove wel. Die gedachte probeer ik op alle niveaus over te dragen.' □

HET VERHAAL VAN OLDEHOVE

EEN MENS MOET ZIJN PLAATS WETEN IN HET UNIVERSUM. DE BABYLONIËRS LEERDEN DEZE LES BIJ DE BOUW VAN DE TOREN VAN BABEL. HUN HOOGMOED OM EEN TOREN TOT IN DE HEMEL TE WILLEN BOUWEN, BESTRAFTE GOD MET SPRAAKVERWARRING EN DE VERNIETING VAN DE STAD BABYLON. DE FRIEZEN LEERDEN DEZE LES IN DE ZESTIENDE EEUW. ZIJ WILDEN EEN HOGERE TOREN BOUWEN DAN DE GRONINGERS, DIE IN 1482 DE LAATSTE STEEN METSELDEN IN DE 127 METER HOGE MARTINITOREN. DE FRIEZEN LIETEN DAT NIET OP ZICH ZITTEN. IN 1529 BEGON MEN IN LEEUWARDEN MET DE BOUW VAN EEN HOGERE TOREN.

HELAAS VERKEEK BOUWMEESTER JACOB VAN AAKEN ZICH OP DE ZACHT KLEIGROND. AL BIJ TIEN METER HOOGTE BEGON DE TOREN TE VERZAKKEN. TOCH BOUWDE MEN TOT ONGEVEER VEERTIG METER HOOGTE STUG DOOR. DRIE JAAR NA HET BEGIN VAN DE BOUW OVERLEED VAN AAKEN. OOK ZIJN OPVOLGER BOUWMEESTER CORNELIS FREDERIKS KON DE TOREN NIET REDDEN. NA EEN JAAR WERD DE BOUW STILGELEGD. WAT RESTEERDE IS EEN STENEN WAARSCHUWING TEGEN OVERMOED EN HOOGMOED.

CULTUURHISTORISCH BELEID IN LEEWARDEN

De grote sprong voorwaarts

1 MIDDELBARE TECHNISCHE SCHOOL
(1934-'35) VAN A. BAART.
IN 2004-'05 GETRANSFORMEERD
TOT APPARTEMENTENGEBOUW
IN OPDRACHT VAN LONT PLAN
DOOR ALYNIA ARCHITECTEN.

FOTO: HOGE NOORDEN

Met het cultuurhistorisch beleid liep Leeuwarden tot voor kort niet voorop. Maar met de nieuwe Erfgoedverordening springt de stad van de achterhoede naar de voorhoede. Een gesprek met beleidsmedewerker monumenten Leo van der Laan en archeoloog Jan Willem Oudhof.

W ie het heden wil begrijpen, moet het verleden kennen. Dat geldt ook zeker voor het monumentenbeleid in een stad als Leeuwarden. De nieuwe Erfgoedverordening komt niet uit de lucht vallen, zegt Leo van der Laan. 'Sinds 1991 hadden we een monumentenverordening, die gebaseerd was op de Monumentenwet van 1988. Die wet zorgde voor een vernieuwingsslag. Monumentenzorg was altijd een centralistische rijksaangelegenheid geweest, maar sinds 1988 mogen gemeenten zelf vergunningen voor rijksmonumenten afgeven. De Rijksdienst voor de Monumentenzorg moest nog wel adviseren, maar het advies is niet bindend. Omdat ook de lokale monumentencommissie adviseert, heb je als gemeente twee onafhankelijke adviezen. Dat zorgt voor beleidsvrijheid.' Hij noemt als

voorbeeld de wijze waarop het voormalige MTS/HTS gebouw in Leeuwarden een nieuwe functie kreeg. 'Het pand uit 1935, ontworpen door de lokale architect en tevens MTS-leraar Andries Baart, stond leeg. Dat er iets moest gebeuren met het fraai gedetailleerde gebouw met monumentale entree was duidelijk. Het pand doet denken aan het kubisme van Dudok, maar dan in de materialisering van het baksteenexpressionisme. Sinds 2001 staat het op de monumentenlijst. Toen de school eruit ging, maakte een projectontwikkelaar een woningbouwplan. Op een paar aanzetten na zouden de karakteristieke middengangen om woningmarkttechnische redenen moeten verdwijnen. De lokale monumentencommissie ging ermee akkoord, maar de Rijksdienst voor de Monumentenzorg vond dat de gangen behouden moesten blijven en adviseerde negatief. Vroeger zou de rijksdienst beslissend

2 BUITENSCHOOL (1954-'61) MET UNIEKE UITSCHUIFBARE DAKEN, NAAR ONTWERP VAN A. BAART. OPVALLENDE WEDEROPBOUW-ARCHITECTUUR, KANDIDAAT VOOR DE GEMEENTELIJKE MONUMENTENLIJST. HET GEBOUW WORDT HERONTWIKKELD VOOR EEN MAATSCHAPPELIJKE ZORGFUNCTIE.

FOTO: B. LAMBERTS

zijn geweest, maar nu konden wij als gemeente kiezen. We hebben B&W voorgesteld om akkoord te gaan met het plan. Het gaat bij herbestemmingen niet alleen om de monumentale waarden, maar om meer overwegingen. De belangrijkste is misschien wel het perspectief op een duurzame toekomst. Daarvoor moet je op monumentaal gebied durven inleveren.'

Sneeuwbaaleffect

Naast vergroting van de beleidsvrijheid maakte de Monumentenwet van 1988 het gemeenten mogelijk om gemeentelijke monumenten aan te wijzen. Leeuwarden maakte van die mogelijkheid tot voor kort geen gebruik en bovendien liet de aanwijzingsprocedure in de verordening wel wat te wensen over. Van der Laan zegt dat Leeuwarden daarmee 'gewoon achterliep'. De reden was geld. 'Als je een monumentenlijst wilt maken, moet je beginnen met inventariseren wat er is. Dat kost veel mankracht en dus geld. Dat was er niet.' Hij noemt nog een reden. 'Als je monumenten aanwijst, moet je er ook iets tegenover kunnen stellen om een eigenaar te stimuleren zijn pand in stand te houden. Iets van een financiële regeling, bijvoorbeeld voordelige restauratieleningen.'

Het heeft lang geduurd maar het tij is gekeerd in Leeuwarden: de monumenten worden in kaart gebracht en eigenaren kunnen voor leningen aankloppen bij een revolving

fund. En er is meer, want het denken over de gemeentelijke monumentenlijst had een sneeuwbaaleffect. Het mondde uit in een allesomvattende Erfgoedverordening, zegt Van der Laan. 'Zij regelt op de eerste plaats de bemoeienis van de gemeente met monumenten. We hebben de mogelijkheid erin opgenomen gemeentelijke stads- en dorpsgezichten aan te wijzen. Dat laatste is redelijk vooruitstrevend, want dat kom je nog niet heel veel tegen in gemeentelijke verordeningen. Maar wat de verordening echt bijzonder maakt, is het onderdeel archeologie. Leeuwarden is de eerste gemeente in Nederland, die op basis van artikel 31 van de nieuwe archeologiewetgeving het gat repareert tussen oude bestemmingsplannen zonder aandacht voor archeologie en nieuwe, archeologievriendelijke bestemmingsplannen. Onze Erfgoedverordening regelt feitelijk alles wat je op cultuurhistorisch gebied kunt regelen.' Enthousiast: 'Een tikkeltje overdreven gesteld kun je zeggen dat wij in één klap van de kelder naar de zolder zijn gesprongen.'

Verwachtingskaart

Met de Erfgoedverordening maakt het monumenten- en archeologiebeleid een grote sprong voorwaarts. Van der Laan verwacht dat de lijst van gemeentelijke monumenten uitkomt op drie- á vierhonderd beschermde zaken. Ook het archeologiebeleid rekent af met het verleden. Van der Laan: 'In de jaren zeventig en tachtig was het archeologisch

onderzoek afhankelijk van een gemotiveerde club goedwillende mensen die echter niets formeel kon afdwingen. Alles moest op basis van vrijwilligheid. Het was weinig professioneel. In de jaren negentig was er sprake van een totale impasse. Er was nog geen gemeentelijk archeologiebeleid. Archeologisch onderzoek vond alleen plaats als de provincie of het Rijk ertoe dwong. Het was incidentenbeleid. Er zat geen idee achter dat er kennis over de stad mee kon worden vergaard.'

Met de Erfgoedverordening is dat verleden tijd. De gemeente kan nu bouwhistorisch en archeologisch onderzoek verplicht stellen, maar belangrijker is dat er archeologiebeleid in de steigers is gezet. Verantwoordelijk daarvoor is archeoloog Jan Willem Oudhof, die de afgelopen twee jaar als beleidsadviseur archeologie in Leeuwarden gedetacheerd was. In overleg met de provinciaal archeoloog ontwikkelde hij een archeologische verwachtingskaart voor Leeuwarden. Zo weten projectontwikkelaars en anderen wat hen te wachten staat als ze willen bouwen. De kaart kent vier verwachtingswaarden, zegt Oudhof. 'In gebieden met een hoge waarde weten we 200% zeker dat we resten uit het verleden in de bodem kunnen vinden. Een hoge verwachtingswaarde betekent dat er een dikke kans is dat er iets in de grond zit. Bij een middelhoge verwachtingswaarde is die kans iets geringer, maar nog steeds reëel. En bij een lage verwachtingswaarde is de trefkans

klein door de bodemgesteldheid – denk aan het tot land verworven gebied van de vroegere Middellzee of recente dichtbebouwde gebieden.’ Naast de vier waarden hanteert de kaart het begrip ‘verstoorde waarden’. Oudhof: ‘Dat zijn locaties, waar zoveel bodemverzet heeft plaatsgevonden dat er niets meer te halen valt. Dit soort locaties zijn nu vooral voor de binnenstad geïnventariseerd.’ Naast het maken van een archeologische waarde-

kaart stelde Oudhof een beleidsnota en een lijst van archeologische prioriteiten op. ‘Terpen zijn de belangrijkste Friese archeologische overblijfselen. Ze verschillen sterk. Sommige zijn goed bewaard, maar veel terpen zijn half of helemaal afgegraven. Ook zijn er door slibafzettingen bedekte nederzettingen uit de IJzertijd en de Romeinse Tijd. Die zijn niet tot terpen uitgegroeid, zodat ze geen ophoging vormen in het landschap. Uiteraard zijn deze nederzettingen veel moeilijker te vinden dan echte terpen.’

Marktwerving

Nu zijn taak – het ontwikkelen van het archeologiebeleid – voltooid is, keert Oudhof binnenkort terug naar zijn adviesbureau. Zijn werk wordt overgenomen door een vaste medewerker archeologie, de eerste in Leeuwarden. Wat die moet gaan doen? Van der Laan: ‘Zij, het is een vrouw, moet de archeologische verwachtingskaart gaan beheren. Ze moet er bovenal voor zorgen dat bij bouwplannen verantwoord met archeologische waarden wordt omgesprongen.’ Oudhof voegt eraan toe dat zij geen graafwerk gaat verrichten. ‘We hebben bewust gekozen voor een niet-gravende archeoloog. Dat heeft te maken met de uit het Verdrag van Malta voortvloeiende marktwerving. Er zijn bedrijven ontstaan voor archeologisch graafwerk, dus waarom zou je als gemeente dat zelf nog willen doen?’ Van der Laan: ‘Doordat wij nu pas een eigen archeoloog benoemen, kunnen we goed op de nieuwe situatie inspelen. Gemeenten die al lang stadsarcheologen in dienst hebben, zitten door de nieuwe situatie in een lastige positie. Moeten hun archeologen inschrijven op eigen klussen? Dat is in strijd met het concurrentieprincipe. Je ziet nu dat archeologische afdelingen geprivatiseerd worden.’ Oudhof: ‘Er is nog iets. Binnen de archeologische wereld heeft zich een professionaliseringsslag plaatsgevonden.

3 4

MILITAIRE MANEGE (1856) OP DE ARENDSTUIN, DOOR TH. ROMEIN. IN 2005-'06 HERBESTEMD TOT DÉPENDANCE VAN HET STEDELIJK GYMNASIUM EN VERBOUWD DOOR BUREAU HELDOORN. FOTO'S: HOGE NOORDEN

5 HET PATERSHUIS AAN DE BAGIJNENSTRAAT, ONDERDEEL VAN HET LAAT-MIDDELEEUWSE GRAUWE BAGIJNENKLOOSTER, IS IN 2007 GERESTAUREERD EN VERBOUWD TOT APPARTEMENTEN. ONTWERP ADEMA ARCHITECTEN VOOR LONT PLAN.

FOTO: HOGE NOORDEN

Vergunningen voor opgravingen zijn gebonden aan kwaliteitsnormen. Het is lastig om als gemeentelijke archeoloog daaraan te voldoen. Commerciële bedrijven zijn daartoe beter in staat.' Van der Laan: 'Alleen steden met een grote archeologische dienst kunnen eenvoudig voldoen aan de eisen en eigen opgravingen doen.'

De Leeuwarder archeoloog gaat dus niet graven, maar hoeft zich niet te vervelen. Oudhof: 'Zij kan zich naast het adviseren bij ruimtelijke plannen, bezighouden met de publiekscant van de archeologie: zorgen voor draagvlak door het geven van informatie. Ik denk ook aan het cultuurhistorische aspect van de archeologie. Wat zegt archeologisch onderzoek over de stad? Daarover kun je mooie lezingen houden en publiceren voor een breed publiek.'

Met de Erfgoedverordening gaat Leeuwarden een nieuwe fase in. Oudhof en Van der Laan zijn tevreden, al zijn er altijd wensen. Van der Laan: 'De informatie aan het publiek moet beter worden. Ook hebben we nog niet alle middelen om beschermde gemeentelijke stads- en dorpsgezichten aan te wijzen.' Het tast zijn optimisme niet aan. 'Over een paar jaar gaat dit ook lukken. Zeker weten.' □

Gemeente Leeuwarden

BEZOEKADRES

Stadskantoor
Oldehoofsterkerkhof 2
Leeuwarden
Tel. 058-233 8888
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

POSTADRES

Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

www.leeuwarden.nl

'ALS IK MOET KIEZEN...'

LEO VAN DER LAAN

'Ik kan niet kiezen en noem vier monumenten. De zestiende-eeuwse *Kanselarij* (indrukwekkend), een Art Nouveau gasthuis uit 1905 (schitterende details), de Sint Bonifatiuskerk (bloedmooie neogotiek van Cuypers) en een vroeg-betonnen pakhuis (ontroerend monument).'

JAN WILLEM OUDHOF

'De *Grote Kerk*. Omdat het een prachtige kerk is, het oudste gebouw van Leeuwarden, maar vooral om jeugdherinneringen. Mijn vader was er dominee van mijn elfde tot mijn achttiende.'

YVONNE BLEIZE
'Het *Stadhuis*. Een restauratiewonder, waarin het oude en het nieuwe perfect samengaan.'

